

NOVČANI PRORAČUN

Primjer 1.

Poduzeće A d.d. iskazalo je 31. 12. 2009. sljedeću bilancu:

IMOVINA	
Zemljište	200 000
Oprema i zgrade	2 200 000
Ispravak vrijednosti	(690 000)
Sirovine i materijal	109 000
Gotovi proizvodi	64 600
Potraživanja od kupaca	400 000
Žiro račun	30 000
Ukupno imovina	2 313 600
KAPITAL I OBVEZE	
Dionice po nominalnoj vrijednosti	350 000
Zadržani dobiti	1 763 600
Obveze za poreze	50 000
Dobavljači	150 000
Ukupno kapital i obveze	2 313 600

Novčani primici i izdaci za 2010. procjenjuju se na bazi informacija iz godišnjeg poslovnog plana (master plana). Na temelju plana ukupnog prihoda i plana troškova procijenjeni su sljedeći primici i izdaci za subjekt A d.d. po kvartalima u 2010. a iznose:

POZICIJA	KVARTAL			
	I	II	III	IV
Novčani primici od naplate potraživ.	913 700	984 600	976 500	918 400
Novčani izdaci:				
za direktan materijal	314 360	283 700	227 880	213 800
za plaće zaposlenima	557 520	432 080	409 680	400 720
za porez na dobit	50 000	46 986	46 986	46 986
za druge troškove	184 000	156 000	151 000	149 000
za nabavu opreme	-	-	-	35 080

Ovi kvartalni podaci zasnivaju se na proračunima operativnog plana (proračun prodaje, proračun proizvodnje, proračun nabave direktnog materijala i drugih proračuna uključujući i proračunski izvještaj o dobiti).

U pripremi novčanog proračuna menadžment poduzeća A d.d. odlučio je na žiro računu imati minimalno 35 000 kn na kraju svakog kvartala. Menadžment poduzeća A d.d. zaduživat će se ili plasirati novac uz kamate od 12%. Također, menadžment se neće zaduživati, ukoliko nije neophodno, a dugove će otplaćivati što je prije moguće. Kamate se planiraju obračunavati i isplaćivati na onaj dio glavnice koji se otplaćuje. Poduzeće će se zaduživati na početku razdoblja a isplata dijela glavnice i kamata planira se na kraju razdoblja.

- **Računovodstvo poduzeća A d.d. treba pripremiti novčani proračun za 2010. godinu.**

Primjer 2.

Računovodstvo poduzeća B objavilo je sljedeće podatke u 2009. godini:

Mjesec	Dobavljači (bez diskonta)	Prihodi od prodaje
Siječanj	42 000	72 000
Veljača	48 000	66 000
Ožujak	36 000	60 000
Travanj	54 000	78 000

Prema dosadašnjim informacijama iz računovodstvene evidencije uobičajena je naplata potraživanja: **70%** u mjesecu kada je izvršena prodaja, **20%** u sljedećem mjesecu nakon mjeseca prodaje i **9%** u drugom mjesecu nakon mjeseca prodaje. Ostatak, odnosno saldo kupaca (**1%**) obično ostaje nenaplaćen.

Kod plaćanja obveza dobavljačima poduzeće B uzima sve pogodnosti kao što su 2% diskonta ako se izvrši plaćanje do 10-og u sljedećem mjesecu. Obveze prema dobavljačima planirane su za svibanj u iznosu **60 000 kn** (prije diskonta), istovremeno se za svibanj očekuje prihod od 66 000 kn. Novčani izdaci za podmirivanje troškova za svibanj očekuju se u iznosu 14 400 kn. Saldo na žiroračunu 01. 05. 2009. bio je 20 000 kn.

- **Računovodstvo treba izračunati i iskazati sljedeće informacije:**
 - 1) očekivane naplate potraživanja za svibanj,
 - 2) očekivane novčane izdatke za svibanj, i
 - 3) očekivani novčani saldo za 31. 05. 2009.

Primjer 3.

Poduzeće C d.d. započelo je svoju poslovnu aktivnost u listopadu s novcem na žiroračunu u iznosu **10 000 kn**. Menadžment ovog poduzeća očekuje naplatu potraživanja za listopad u iznosu **90 000 kn** te u studenom u iznosu od **122 000 kn**. Planirana je naplata za studeni u mjenicama **40 000 kn**. Planirani novčani izdaci za nabavu zaliha iznose **za listopad 102 000 kn**, a za **studeni 121 000 kn**, a izdaci za podmirivanje operativnih troškova **iznose 30 000 kn svaki mjesec**.

Menadžment poduzeća C d.d. zahtijeva **minimalni novčani saldo od 7 500 kn** na novčanom računu. Na kraju bilo kojeg mjeseca kada saldo novčanog računa pada ispod 7 500 kn menadžment automatski uzima kredit tako da je stanje na kraju mjeseca najmanje 7 500 kn. Tako C d.d. uzima kredite što je moguće manje te ih otplaćuje što je moguće brže uz mjesečnu kamatu 1,5% na cijelu neotplaćenu glavniciu. Prva otplata je na kraju mjeseca u kojem je uzet kredit.

- **Računovodstvo C d.d. treba pripremiti novčani proračun za listopad i studeni.**
- **Također, treba izračunati iznos koji C d.d. duguje banci 30. 11.**